

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring om endringer i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak

Høringens saksnummer: 22/272

Høring: Høring om endringer i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak

Levert: 04/19/2022 14:56:07

Svartype:

Jeg svarte som: Bruker- og interesseorganisasjon

Avsender: Norges Bondelag

Kontaktperson: Erlend S. Daling

Kontakt e-post: erlend.daling@bondelaget.no

Hørings svar - Endringer i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak. Regulering av avløserordningen i landbruket

Det vises til Arbeids- og inkluderingsdepartementets høringsbrev 19. januar 2022 med forslag til endringer i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak med høringsfrist 19. april 2022.

I høringsnotatet på side 39 kommer det bl.a. frem at *"Departementet vil i samråd med Landbruks- og matdepartementet vurdere nærmere disse forskriftenes betydning for innleiereglens anvendelse ved avløsning i landbruket."* Norges Bondelag støtter en gjennomgang og klargjøring av regelverket på dette området. Norges Bondelag understreker samtidig det meget sterke behovet for å opprettholde dagens avløserordning, slik at bonden kan fortsette å leie inn arbeidskraft fra avløserlag i tråd med dagens praksis.

Avløserordningen

Norske Landbrukstjenester (NLT) er en selvfinansiert medlemsorganisasjon for avløserlag i Norge. Avløsningen av bonden er organisert gjennom ulike avløserlag, som er organisert i NLT.

Avløserlagene er samvirkeforetak som er eid av bøndene i et geografisk område. Lagene har til formål å rekruttere, ansette og leie ut avløsere til bønder i sitt område. De er stiftet for å løse behovet for bemanning når bonden selv ikke er på jobb, samt for å bidra i ekstra travle perioder. Det er i dag 75 avløserlag i landet, som til sammen er arbeidsgivere for omtrent 30.000 ansatte i ca. 5.000 årsverk. Avløserlagene er registrert som bemanningsforetak i Arbeidstilsynets registre, og har spesialisert seg på å leie ut arbeidskraft under avløserordningen.

Avløserordningen ble opprettet i 1976 med formål om å gi bønder samme mulighet til fritid som andre yrkesutøvere og sikre beredskapen ved sykdom, fødsel eller krise hos bonden. Bakgrunn for ordningen er at bonden skal kunne ta seg fri, bli syk, eller få barn selv om hun/han har ansvaret for husdyr. Da er det nødvendig med tilgang til kvalifisert arbeidskraft som kan steppe inn på kort varsel. Dette tilbudet har bøndene

i over 40 år bygd opp gjennom avløserlagene. Avløserordningen er en del av velferdsordningene i landbruket.

Avløserlagene fikk i 2009 et ansvar for å stille med landbruksvikar ved akutt sykdom eller krise hos bonden eller familien. Mange av de ansatte som settes inn ved sykdomsavløsning, arbeider til daglig med ferie- og fritidsavløsning. Det er derfor viktig å se avløserordningene under ett. Avløserordningen er et viktig virkemiddel for å ta vare på dyrevelferden i norsk landbruk.

De fleste bønder ønsker seg en mulighet til av og til å kunne ta fri og avvikle ferie, men den enkelte bonde har som oftest ikke økonomi til å knytte til seg ansatte i faste stillinger. Da er det enklere å bygge opp faste stillinger ved å dele på de ansatte i avløserlaget. En avløser arbeider på en eller flere gårder for en eller flere bønder. En avløser kan også jobbe fast hos en eller flere bønder i en avløsering. Arbeidsoppgavene kan variere fra gård til gård og fra produksjon til produksjon.

Bøndene er oppdragsgivere. Bønder er som regel organisert i enkeltpersonsforetak uten egne ansatte, og har av den grunn ikke tariffavtale.

En regulering av avløserordningen som opprettholder dagens praksis

I arbeidsmiljøloven § 1-4 (2) er Departementet gitt anledning til å gi "*forskrift om at virksomheter i landbruket som ikke nytter annen hjelp enn avløserhjelp skal unntas fra loven*". Arbeid- og inkluderingsdepartementet har med hjemmel i nevnte regel fastsatt [Forskrift om at virksomhet i jordbruket som ikke nytter annen leid hjelp enn avløserhjelp unntas fra arbeidsmiljøloven](#) (heretter omtalt som "Jordbruksforskriften".) Foruten jordbruksforskriften kan det nevnes at avløserordningen tidligere var unntatt fra sysselsettingsloven, jfr. [Forskrift om unntak fra forbudet mot utleie av arbeidskraft](#). Å etablere unntak for å sikre bonden avløsning er mao. gjort tidligere av lovgiver på ulike måter.

Regjeringen har uttrykt at innleie av arbeidskraft er en tilknytningsform som fortrenger og utfordrer den faste ansettelsen, og at arbeidsgiveransvaret pulveriseres. Dette er imidlertid ikke tilfellet når det gjelder avløserordningen. Avløserordningen fortrenger ikke faste stillinger, men bidrar til at avløserne kan få en større stillingsandel når de ansettes direkte i et avløserlag og leies ut til bonden. Skulle bonden ansatt avløser eller landbruksvikar direkte, ville dette vært ansettelse i svært små stillingsandeler, og føre til at avløseren måtte inngå flere arbeidsforhold og forholde seg til flere ulike arbeidsgivere. Avløserlagene tar seg av alt det praktiske arbeidet som arbeidsgiver på bondens vegne, da den enkelte bonde ikke har kapasitet til å rekruttere eller være arbeidsgiver selv. Avløserlagene er seriøse arbeidsgivere med en egen administrasjon som håndterer rollen som arbeidsgiver. Økt rekruttering til yrket, samt muligheten for økt organisasjonsgrad og dermed mulighet for etablering av tariffavtale, er også virkninger av det klare unntaket for denne næringen.

Det er svært viktig for bondens velferd og helse, samt for dyrehelsen, at ordningen opprettholdes. Norges Bondelag støtter en gjennomgang av ordningen og gjerne en styrking av den, slik at den kan fortsette å fungere etter hensikten.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.

